

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשל"א

יוצא לאור לש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"י עוסק בצ"צ וכו'

הרב ר' שמחה ירחמיאל ז"ל

ב"ר מרדכי שכנא ז"ל

צירקינד

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע בטוניס וקנדה

למעלה מיובל שנה

נלבי"ע ליל ש"ק פי פינחס, כ"ד תמוז, ה'תשע"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

הוספה

בי"ה, חיי אלול תשי"ח
ברוקלין.

מר ... שיי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום 21/8 בו כותב על דבר מרת ... תחי קרובתה של
זוגתו תחי, ואת אשר קרה לה.

וכמדומה אשר, בכלל, כמה משרדים ישנם שמעודדים תוצרת הארץ
ובלבד שלא יביאוה מחוץ לארץ, וכיון שכפי כתבו מומחית היא במקצוע בובות
וצעועי ילדים וכיו"ב, וכפי השמועה דרישה גדולה ישנה במקצוע זה, בטחוני
שבהשתדלות המתאימה, היתה מוצאה עזר בעניי מקצוע שלה מכמה צדדים.
ומה שכותב שהחומר ממנו עושה הנ"ל מובא מחוץ לארץ, בודאי יש למצוא
איזה תחליף לחומר זה. ובפרט שבשנים הכי אחרונות חדשו במקצוע התחליפין
כמה וכמה.

בעת רצון יזכירוה על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה
נבג"מ זי"ע להמצטרך לה, ויהי רצון שכשם שכתב אודותה הנ"ל — כן יבשר
טוב מהטבת מצבה.

נעם לי לקרות בתחלת מכתבו, מהטבת פרנסתו הוא, ויהי רצון שילך
המצב הלך וטוב, והעיקר אשר, מתאים לדרשת חז"ל, ישתמשו בהרוחים רק
לעניינים בריאים ושמחים, בריאות ושמחה בגוף ובנפש גם יחד.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני
בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה
ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ
פינחס, מבה"ח מנחם-אב ה'תשל"א — הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"ט תמוז, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2018 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

שבת מברכים. — ויהי רצון, שההוספה "במשפט" ו"בצדקה" בימים אלו, תפעל מיד הענין ד"תפדה", כך שלא יהי צורך בענין ד"משנכנס" אב ממעטין וכו'.

יח. מובן, שכל הנ"ל שייך לכל אחד מישראל, מהגדול שבגדולים¹⁴⁸ עד כו', הן לאנשים והן לנשים¹⁴⁹. ולכן בודאי יפרסמו זאת באופן שיגיע לכאן.

ויהי רצון שההוספה בתורה ובצדקה תמהר את קיום היעוד "ציון במשפט תפדה ושבי" בצדקה",

— ובמיוחד, שלפי קביעות שנה זו שת"ב "נדחה", יש נתינת כח מיוחדת לפעול שיהי נדחה¹⁵⁰ לגמרי¹⁵¹ —

ובקרוב ממש יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה¹⁵², בביאת משיח צדקנו.

בס"ד. שיחת ש"פ פינחס*, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשל"א.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. דובר כמ"פ שנוסף על הענינים שהם בשוה בכל שנה, יש גם ענינים מיוחדים לכל שנה. ובנוגע לשנה זו — יש מעלה מיוחדת בקביעות ששבעה עשר בתמוז חל בשבת, שאז נדחה התענית [ועד שיש קס"ד לדחות לגמרי את ענין התענית, שלא יתענו אפילו לאחר השבת, כפי ש"אמר רבי הואיל ונדחה ידחה"¹], כיון שאין בו צורך, לפי שכל הענינים שפועל התענית בשאר השנים, נעשים מעצמם מצד ענין השבת², ועי"ז נעשה חלישות בענין החורבן (שהרי התענית וכל שאר פרטי האבילות שבזה קשורים עם ענין החורבן), ובמילא ניתוסף גם בענין הגאולה.

ב. ויש להוסיף ולבאר האפשרות לחלישות בענין החורבן מצד למעלה (כבנדוד, מצד קביעות השנה) — דלכאורה אינו מובן:

כיון ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו"³, הרי מובן שתיוקן ענין החורבן תלוי בעבודת האדם לבטל הענין ד"חטאינו". וא"כ, איך יתכן שנעשה חלישות בענין החורבן מצד ענין שבא מלמעלה, עוד לפני שישנו איזה ענין בעבודת האדם למטה — הרי למעלה לא שייך ענין החורבן, ובמילא לא שייך גם גם התיקון על זה?

יובן בהקדם השאלה, איך שייך ענין התשובה אצל הקב"ה? —

* ראה בית שמואל הל' גיטין שמות אנשים: "פינחס מלא כו". שי למורה שם. ובטיב גטין שם. ועוד. וראה בענין פינחס מלא בזו"ג (נו, ב. ריג, ב. רכ, א). וראה לקו"ש ח"ב ע' 609, שענין פינחס מלא הוא ע"ד "ואלה תולדות" מלא, דקאי על גאולה העתידה. וע"ש ביאור השייכות דפינחס להגאולה. בזהר שם, שפינחס מלא הוא רק מר"פ פינחס ואילך (או רק בר"פ פינחס). אבל בכל הספרים שלנו פינחס מלא כל פעם (כנ"ל בב"ש). וכתב ע"ז במנחת שי, שבאור תורה (לר"מ די לונזאנו) "האריך לבאר הזהר שלא

* ראה גם שיחת ש"פ פינחס תשכ"ז ס"ו (תו"מ ח"ג ע' 235). וש"נ.

(147) תענית כו, ריש ע"ב.
(148) בפלח הרמון פ' שמות ע' ז' מובא בשם אדמו"ר הזקן "שלפני נשמות הגבוהות כמו רשבי" לא נחרב הבית כלל". אבל פשוט שקיים רשבי" כל הדינים דתענית ואבלות כו', שענינם הוא להחליש את הגלות ולמהר את הגאולה.
(149) שהרי גם נשים חייבות ללמוד הלכות הצריכות להן (הל' ת"ת לאדה"ז ספ"א. וראה בארוכה שיחת יא ניסן (נדפסה בלקו"ש ח"ז ע' 268), שבהלכות אלו נכלל לימוד עיני תורת החסידות). ובפרט בצדקה*, ואדרבה (ראה תענית כג, ב. כתובות סו, ב).
(150) לכאורה מתאים לומר "בטל" — אבל אינו, כי צ"ל דחי' (לגמרי) ואח"כ הפיכה לששון ולשמחה.
(151) ראה סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 157*. מרו"ל מגילה ה, ב***. וראה בארוכה שיחת שבת חזון (ת"ב נדחה) תשכ"ד. שיחת ש"פ בלק, י"ז תמוז (נדחה) שבערה 2. וש"נ.
(152) בזכרי' ח, יט: "יהי גו' לששון גו'". אבל ראה ט"ז לשו"ע אר"ח רסתק"ן. יד אפרים שם. ובסליחות ל"ז בתמוז — "הפך לנו לששון ולשמחה". ובסה"ש שם: זא"ל נדחה ווערן באמת ויהפך לששון ולשמחה.

בפרט — הרי הבעלים נותנים לרשותן גם סכומים גדולים ואין מקפידים ע"ז.
(*) בנוגע הקביעות דשנת תרי"ט — שנת הולדת כ"ק מו"ח אדמו"ר.
(**) הא דשקו"ט שם בנוגע לת"ב ולא ב"ז תמוז שקדמו — י"ל שבימי רבי דאין גזירת המלכות ב"ז בתמוז בלאה"כ רצו אין מתענין משא"כ בת"ב (ר"ה יח, ב).

(*) ואף שאין מקבלין מהנשים אלא דבר מועט (יו"ד טרמ"ח ט"ז) — הרי שיעור זה תלוי בעושר הבעל ובהקפדת הבעל וכו' (וראה יש"ש בב"ק — הובא ביד אברהם ליו"ד שם — "דהאידיא מקבלין מן הנשים אפילו דבר מרובה משום דרגילות לישא וליתן כו"). ובמדינה זו

שהרי "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל"⁵, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות"⁶, ועאכו"כ מצות התשובה, שעלי" נאמר "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום" (כמבואר בלקו"ת⁸), לפי שהיא מתקנת את כל המצוות, הרי בודאי שצ"ל גם אצל הקב"ה?

והביאור בזה"י — ע"פ דברי הגמרא¹⁰ שיצה"ר הוא א' הדברים ש"מתחרט עליהן הקב"ה שבראם", והרי חרטה היא מעין ענין התשובה. ומובן שע"י החרטה על בריאת היצה"ר אצל הקב"ה נאצלו אין כח חסר פועל¹¹, ובפרט כשנתפרש בגלוי בתושבע"פ שהקב"ה מתחרט על בריאת היצה"ר, הרי נעשה חלישות בכללות ענין הגלות שבא "מפני חטאינו" — כיון שכל מציאות החטא היא רק בגלל ש"נכנס בו רוח שטות"¹², מצד היצה"ר, ואילו אצל יהודי מצד עצמו מופרך לגמרי ענין החטא, וכמאמר¹³ "אתה רוצה ואנו רוצים, ומי מעכב, שאור שבעיסה".

ג. ונוסף על הענין הפרטי שבקביעות שנה זו שיום שבעה עשר בתמוז חל בשבת, יש גם ענין כללי בנוגע לימי "בין המצרים" — שבהם קורין גם פרשת פינחס (ולא כמו בשנים שבהם קורין מטות ומסעי בפני עצמן, שאז קורין בימי בין המצרים ג' הפרשיות: מטות מסעי ודברים, ואילו פ' פינחס לא נכללת בימי בין המצרים), ובזה גופא — קריאת פ' פינחס היא בשבת מברכים חודש מנ"א (ולא כמו בשנים שקורין פ' פינחס בין המצרים, אבל לא בשבת מברכים מנ"א).

ומובן, שכשם שהענין הפרטי שבקביעות די"ז בתמוז חל בשבת פועל חלישות בענין החורבן — כך גם הענין הכללי שבקביעות ד"בין המצרים" באופן שקורין בהם גם פ' פינחס, פועל חלישות בענין החורבן. ולכל לראש — מצד עצם הענין שניתוסף בימי "בין המצרים" עוד פרשה בתורה (לא רק פרשיות מטות מסעי ודברים, אלא גם פרשת פינחס), כדלקמן (ס"ד).

ולהעיר, שעפ"ז ניתוסף ביאור בהאמור לעיל (ס"ב) שמצד קביעות השנה כשלעצמה, עוד לפני עבודת האדם, נעשית כבר חלישות בענין

(5) תהלים קמו, יט.
 (6) שמו"ר פ"ל, ט.
 (7) נצבים ל, יא.
 (8) נצבים מה, ג (ושם: "וכ"כ בר"ח פ"א משער התשובה בשם הרמב"ן").
 (9) ראה גם תו"מ חכ"א ס"ע 68.
 (10) סוכה נב, ב.
 (11) ראה פרדס שי"א פ"ג. הובא ונת' בסהמ"צ להצ"צ מצות האמנת אלקות פי"א (דרמ"צ נח, א). ובכ"מ.
 (12) סוטה ג, א.
 (13) נוסח "מענה לשון" — ע"פ ברכות יז, א.
 (14) ראה גם אג"ק ח"ב ע' רלג ואילך.
 (15) ראה הנסמן בלקו"ש ח"ז ע' 135.

ועפ"ז נמצא ששני הענינים — "במשפט" ו"בצדקה" (שמביאים את הגאולה) — הם תורה ומצוות: "משפט" — תורה, כנ"ל, וצדקה — "כללות המצוות שנקראו צדקה"¹⁴⁰.

ולכן מהראוי שבימים אלו — החל מר"ח אב, ובפרט בימי השבוע שחל בו יום התשיעי באב, ובמיוחד ביום ת"ב (נדחה) גופא (שבשנה זו התענית הוא ביום ראשון) — יוסיפו בלימוד התורה ובנתינת הצדקה. וכמו שנתבאר בארוכה בשיחת ש"פ דברים שבת חזון דאשתקד¹⁴¹.

[ולהעיר¹⁴² מענין הדורש ביאור בנוגע לאבילות שנוהגת בתשעת הימים, ובפרט בשבוע שחל בו תשעה באב, ובימי המצרים בכללותם:

איך קובעים ענין של אבילות בגלל תשעה באב בימים שלפניו, בה בשעה שיתכן שמישיח יבוא — כפי שאומרים "אני מאמין בכל יום שיבוא"¹⁴³ (וגם אלו שאינם אומרים זאת, הרי זה אצלם במחשבה עכ"פ) — ואז יתבטל הענין דתשעה באב, שזהו סיבת האבילות!?

והביאור בזה — בהקדים מה שמצינו בדיני סוכה, בנוגע לנסרים שרחבן ארבעה, שגם אם "הפכין על צדיהן שאין בהם ארבעה", הרי זה פסול, "דכיון דיש שם פסול עליהן, נעשו כשפודין של מתכת הפסולין לסכך בכל ענין שהופכין"¹⁴⁴. ועד"ז י"ל בנדוד"ד, שאף שסיבת האבילות היא מצד ת"ב, מ"מ, נעשה בהם ענין של אבילות מצד עצמם.

ועדיין צריך עיון בנוגע לקביעות שנה זו שתשעה באב חל בשבת, אם ישנו אז החומר ד"שבוע שחל בו תשעה באב" — שהרי התענית דת"ב (סיבת האבילות) הוא ביום ראשון שלאחרי השבת, ואילו יום השבת (ת"ב) עצמו מותר בבשר ויין ועד לסעודת שלמה בשעתו¹⁴⁵].

וכיון שבכל שנה צריך להוסיף¹⁴⁶ — הנה מהנכון שההוספה בתורה וצדקה בשנה זו תהי' יותר מאשר בשנה שעברה, והיינו, שלימוד התורה ונתינת הצדקה בימים אלו יהיו (באופן ד) בשופי.

ומה טוב שיתחילו בהוספה זו עוד בימים שלפני ר"ח, מיד לאחרי

(140) לקו"ת שם א, ד — בענין "ושבי" בצדקה". וראה בארוכה תניא פל"ז (מת, ב).
 (141) סט"ו ואילך (תו"מ חכ"א ס"ע 131 ואילך).
 (142) המוסגר בחצ"ר — מהנחה בלתי מוגה.
 (143) ראה גם אג"ק ח"ב ע' רלג ואילך.
 (144) ראה הנסמן בלקו"ש ח"ז ע' 135.

(145) טושו"ע או"ח סתקנ"ב ס"י.
 (146) וכמחז"ל (ברכות כח, א. וש"נ) "מעלין בקודש". ובפרט משנה לשנה, ע"פ משנ"ת באגה"ק סי"ד ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר .. אור חדש עליון שלא הי' כו' מימי עולם אור עליון כזה כו' אך גילוי תלוי במעשה התחתונים כו'".

וזקוקים (גם?) לבירור באופן של התלכשות¹²⁸, שנעשה ע"י קיום המצוות דוקא¹²⁹, מ"מ, בכדי שהמצוות יהיו כדבעי, הנה בשביל זה גופא יש צורך בענין התורה¹³⁰. וכפי שמדייק רבינו הזקן¹³¹ בלשון חז"ל¹³² "תשובה ומעשים טובים", שבכדי שהמצוות יהיו "מעשים טובים", כלומר, "טובים ומאירים" (וכמ"ש¹³³ "את האור כי טוב"), יש צורך בתשובה, והרי אמיתית ענין התשובה, תשובה עילאה, היא — "דיתעסק באורייתא כו"¹³⁴.

יז. ובעמדנו בשבת מברכים חודש מנחם אב, הרי עתה הוא הזמן המתאים לעורר ולהבהיר אודות הענינים השייכים לחודש זה¹³⁵:

על הפסוק¹³⁶ "ציון במשפט תפדה ושבי בצדקה" — הפסוק האחרון, סיום וחותם ההפטרה האחרונה שבשבתות שבין המצרים — מבאר ומפרש¹³⁷ רבינו הזקן¹³⁸, ש"במשפט" היינו תורה¹³⁹, שעל ידה באה הגאולה, "כי התורה אור".

לקו"ש ח"ד ע' 1053 (תו"מ חל"ד ע' 96 ואילך).

(132) אבות פ"ד מ"ז.

(133) בראשית א, ד — הובא בלקו"ש שה"ש שם.

(134) תניא אגה"ת ספ"ח (מרע"מ). להעיר מענינא דיומא — שפיסקא זו בתניא היא בהשיעור של יום זה — כ"ד תמוז.

(135) כי ראש חודש כולל כל ימי החודש (שלכן נקרא ראש חודש ולא תחילת החודש), ושבת שלפניו — שבת מברכים — כולל בתוכו את יום הר"ח בתור ראש חודש [נוסף על מה שיום השבת כולל את כל ימי השבוע שלאחריו], כי בו "מברכים" — גם מלשון (ברכה ו)המשכה — את ראש החודש.

(136) ישע"י א, כז.

(137) גם ע"ד פירוש הידוע ב"ופי" הבעש"ט ז"ל" (בשער היהוה"א רפ"א) — אף שכן הוא במדרש תהלים (ראה לקו"ת ר"פ אחרי) — "ופירש" פאָרשפרייט (ראה גם תו"מ חנ"ג ע' 445. וש"נ).

(138) לקו"ת דברים א, סע"ב ואילך. וראה אוה"ת שם.

(139) "כתרגומו ע"פ כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא" (לקו"ת שם).

האור ובריאה בפ"ע — יש לומר, דמה שהאור דוחה את החשך ובאופן דמזיגא, הוא בעיקר בהענין ד"העדר האור" שבו (ראה תניא פכ"ט (לז, ב): "שאינ בו שום ממשות כלל (ולכן) וממילא נדחה מפני האור", אבל בירור המציאות דחושך — הוא ע"י גילוי שרש החושך עצמו (שלמעלה מאור) "שביכולתו לעשות גם עצם החושך לאור" (אמ"ב שער הציצית פט"ז (י"ד סע"ב). ושם (ריש ע"ג): "וזהו נר מצוה ששרשה למעלה מתורה אור"). (128) ראה ד"ה תקעו תרס"ז (בהמשך תרס"ו). ובכ"מ.

(129) וע"ד המבואר בתניא רפל"ז ש"תכלית השלימות .. של ימוה"מ ותחה"מ (היינו ענין דירה בתחוננים המבואר בפרק שלפניו) תלוי במעשינו כו", ושוה נעשה בעיקר ע"י קיום המצוות.

(130) ראה לקו"ת ראה (כא, ד) שהמצוות צריכות שמירה ושהשמירה שלהם היא ע"י התורה. אבל ראה בהערות הקודמות שיש מעלה גם בקיום המצוות. וראה לקמן בפנים, שצ"ל ב' הענינים: "משפט" (תורה) ו"צדקה" (כללות המצוות).

(131) לקו"ת שמע"צ פה, א. שה"ש יז, ג. ולהעיר מתו"א צ, רע"ג. וראה בארוכה

הגלות — שהרי ידוע בענין "למעשה ידיך תכסוף"¹⁴⁴, שגם הענינים שהם באופן של אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת קשורים עם עבודת האדם¹⁴⁵, וכן הוא בנדו"ד, שקביעות השנה שהו"ע שנעשה מלמעלה, קשורה גם עם פרשיות התורה, שבענין זה יש גם עבודת בני"י שקורין בתורה.

ד. והענין בזה:

כיון שכללות ענין התורה הו"ע האור — "תורה אור"¹⁴⁶ — שדוחה את החושך, הרי מובן שהוספת פרשת בתורה מוסיפה בדחיית הגלות והחורבן, שהו"ע החושך, ובפרט החושך כפול ומכופל שבזמן דעקבתא דמשיחא.

ובמיוחד כשבני"י קורין בתורה [והרי הקריאה בתושב"כ שייכת לכל אחד מישראל, ש"אע"פ שאינו מבין אפילו פירוש המלות מפני שהוא עם הארץ, ה"ז מקיים מצות ולמדתם, ולפיכך כל ע"ה מברך ברכת התורה .. כשעולה לספר תורה", משא"כ בתושבע"פ¹⁴⁷], שעי"ז נעשה החיבור עם הקב"ה, "נותן התורה", שהכניס את עצמותו בתורה, כמאמר¹⁴⁸ "אנא נפשי כתבית יהבית" — שזהו היפך ענין החורבן והגלות שנעשה "מפני חטאינו", שזהו"ע של פירוד ח"ו, כביכול, בין בני"י להקב"ה.

ובפרט כשהקריאה בתורה היא בברכה לפני' ולאחרי' (כדברי רבינו הזקן באגה"ת¹⁴⁹ שמזה מוכח שענין זה הוא "בלי שום ספק וס"ס בעולם"), שעי"ז ממשיכים בתורה את "נותן התורה", ע"ד שדוד הי' מחבר קוב"ה בתורה¹⁵⁰; ונעשית במעמד עשרה מישראל, ש"שכינתא שריא"¹⁵¹, ועז"נ¹⁵² "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

ה. ומזה מובן, שבקביעות כזו ניתוסף עוד יותר בחלישות ענין החורבן.

ועי"ז ממהרים יותר את הזמן שבו יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה — יהפכו דייקא, כמ"ש¹⁵³ "והפכתי אבלם לששון", וע"ד מ"ש¹⁵⁴ "ויהפוך ה' אלקיך לך גו' לברכה", שזהו"ע דאתהפכא חשוכא לנהורא¹⁵⁵.

(14) איוב יד, טו. וראה של"ה שער הגדול (כט, ב ואילך). עבוה"ק חלק העבודה בתחלתו.	(20) ראה זח"ג רכב, ב. ס' הבהיר סנ"ח (קצו).
(15) ראה גם תו"מ חנ"ג ע' 408. וש"נ.	(21) סנהדרין לט, א.
(16) משלי ו, כג.	(22) אמור כב, לב. וראה ברכות כא, ב. וש"נ.
(17) ראה הל' ת"ת לאדה"ז ספ"ב. וש"נ.	(23) ירמי' לא, יב. וראה לקמן הערה 152.
(18) שבת קה, א (לגירסת הע"י).	(24) תצא כג, ו.
(19) פי"א.	(25) ראה זח"א ד, א. תניא ספ"י. ובכ"מ.

ועד שנעשית ה"נחמה בכפלים"²⁶, "כפלים לתושי"²⁷ — שזהו התירוץ על השאלה מדוע עדיין מעכב הקב"ה את בני בגלות, ובלשון הכתוב²⁸: "עד מתי קץ הפלאות" — כיון שעבור כל יום שמתארכת הגלות, יתוסף עוד יותר ב"נחמה בכפלים"²⁹.

* * *

ו. האמור לעיל שבקביעות שנה זו ניתוסף בימי בין המצרים עוד פרשה בתורה — הרי זה שייך לכל פרשה בתורה איזו שתהי'; ונוסף לזה ישנו ענין מיוחד בכך שהפרשה שניתוספה בתורה היא פרשת פינחס: בפרשת פינחס מדובר אודות ענין הקרבנות — "את קרבני לחמי לאשי גו' תשמרו להקריב לי וגו'"³⁰, החל מקרבן תמיד שבכל יום, וכן הקרבנות שבשבת ור"ח, ובכל ימי המועדים.

והרי כללות ענין הקרבנות (כולל גם "כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה"³¹) הוא היפך החורבן והגלות, שהו"ע הפירוד כו' (כנ"ל ס"ד), והיינו, שחסר בענין ד"ושכנתי בתוכם"³², "בתוך כל אחד ואחד"³³, ועי"ז חסר גם במשכן ומקדש כפשוטו, ואילו קרבן הוא לשון קירוב, והו"ע קירוב והכחות והחושים, כמ"ש הבחיי"³⁴ (והובא בדרושי חסידות³⁵, ובפרט בהמשך ההילולא³⁶), ולא עוד אלא שהקירוב הוא לדרגא נעלית ביותר באלקות, כידוע ש"רזא דקורבנא עולה עד רזא דאין סוף"³⁷, ועי"ז נעשה המשכת העצמות [והיינו, שאע"פ שעצמותו ית' ראוי לקרותו "אין לו תחלה", ומה שנקרא "אין סוף" דוקא (ולא אין לו תחלה), הוא האור, שלהיותו זיו והמשכה וגילוי שנמשך ממהותו ועצמותו, שייך לומר שנמשך ומתפשט בבחי' א"ס (כמבואר בלקו"ת³⁸), מ"מ, אמיתית ענין א"ס הוא בבחי' העצמות דוקא³⁹], שזהו ענין עיקרי בה"דירה"⁴⁰ ד"ושכנתי בתוכם".

ועד"ז בנוגע לשאר הענינים שבפרשה שהם בסמיכות לפרשת

(26) ראה איכ"ר ספ"א. (27) איוב יא, ו. (28) דניאל יב, ו. (29) חסר הסינים (המור"ל). (30) כח, ב. (31) ראה מנחות בסופה. ועוד. (32) תרומה כה, ח. (33) ראה אלשיך עה"פ. שלי"ה סט, א. (34) תרפ. אוה"ת בלק ע' תתקצו. סה"מ תרל"ה ועוד. (35) ח"ב ריש ע' שנג. המשך תרס"ו ס"ע ג. ועוד.

מחמשה עשר בשבט¹¹⁸, שעכשיו הוא הזמן שצריך "לכבוש" את העולם ע"י התורה.

והרי זוהי דרך קלה הרבה יותר: כיון שהתורה היא למעלה (מהתלבשות¹¹⁹ ב)עולם, אפילו לאחר שנסעה וירדה בסתר המדרגות כו' ומחשבה דיבור ומעשה תפיסא בהן¹²⁰ — במילא לא יכול חושך העולם להעלים על התורה¹²¹, וכהפס"ד¹²² "אין דברי תורה מקבלין טומאה"¹²³. זאת אומרת, ש"כיבוש" זה, שכובשים את העולם ע"י תורה, אינו באופן שצריך להתלבש בעולם,

— שנוסף לכך שיש צורך במלחמה עם הצד שכנגד, הרי זה פועל ירידה גם בהמברר, כהכלל "המתאבק עם מנוול מתנוול ג"כ"¹²⁴ (איך שיהי' הביאור בזה) —

אלא הבירור נעשה בדרך ממילא¹²⁵. ובפרט שהתורה ענינה ("תורה) אור"¹⁶, והרי "מעט אור .. דוחה הרבה מן החושך" באופן "שנדחה ממנו מאליו וממילא"¹²⁶.

ואע"פ שבכדי להשלים הכוונה ד"דירה בתחתונים" — שהעולם גופא יהי' לו ית' — לא מספיק הבירור שנעשה ע"י "תורה אור"¹²⁷,

ולקו"ש ח"ח ע' 352 ואילך. במהדורא זו ניתוספו איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(118) ראה לעיל ע' 118.

(119) ראה ד"ה ויאמר משה תש"ד פ"כ (סה"מ תש"ד ע' 108): "וענין ההתלבשות

דתורה אי"ז מענין התלבשות של התעסקות .. ולשון התלבשות הוא רק שם המושאל בלבד".

ועפ"ז מוכן בפשטות מה שהתורה היא תורת אמת — אף שנתלבשה גם בטענות של שקר — כי ענין ה"התלבשות" דתורה הוא רק מה "שהתורה מכנסת עצמה לדון בזה" (סה"מ שם).

(120) תניא פ"ד.

(121) ראה לקו"ת ראה כ, א: "דהתורה היא עין החיים .. ואין כח בקליפה לשלש

שם".

(122) ברכות כב, א: "ריב"ב אומר כו'".

וגם לרבנן דפליגי עלי' — לא פליגי אטעמי', כי"א כדי שלא יהיו ת"ח מצויין כו' (ראה שו"ע אדה"ו אר"ח רספ"ח) או מפני בזיון

וכו"ב (תר"י ברכות שם). ולהעיר מלקו"ת תבוא (מג, סע"ב). מאה שערים מה, א.

(123) להעיר מזה"ג פ, סע"ב. ושם, ש"מילין דאורייתא לא מקבלין טומאה",

"איהי קיימא לדכאה לאלין מסאבי", ויתירה מוז: "לא אתדכי בר נש לעלמין אלא במילין דאורייתא".

ויש לומר שגם ענין זה מרומז בברכות שם, במה שלמדו דין זה (שד"ת אינן מקבלין טומאה) מהכתוב (ירמי' כג, כט) "הלא כה דברי כאש" — כי האש, הרי לא רק שאינו מקבל טומאה, אלא הוא גם מטהר, ואדרבה: הוא עיקר המטהר (ראה סנהדרין לט, סע"א: "עיקר טבילותא בנורא הוא"). ולהעיר מר"ח שער האהבה פי"א (סד"ה ובענין טהרה

ואילך) — הובא בלקו"ת שם.

(124) תניא פכ"ח (לה, ב).

(125) ראה בארוכה ד"ה ויאמר משה שם ובהמאמריו שלאחריו.

(126) תניא פי"ב (יז, א).

(127) ע"פ הידוע (ראה בהנסמן בסה"מ תש"ח ע' 239) שבחושך ב' ענינים: העדר

היהודים¹⁰¹, עי"ז שרוצים לערב יהודים (ש"אתם המעט מכל העמים"¹⁰²) עם גוים, עד שיתבטלו לגמרי ח"ו!

ומה גם שהעירוב כשלעצמו הוא עירוב ענין של חיצוניות בעלמא עם ענין של פנימיות, עד לפנימיות הכתר, ועד לבחי' העצמות!

ועל זה נאמר לאברהם "להיות לך לאלקים ולזרעך אחרית"¹⁰³, כדאיתא בגמרא במסכת יבמות¹⁰⁴: "הכי קאמר לי, לא תנסב עובדת כוכבים.. דלא ליזיל זרעך בתרה", "דכתיב¹⁰⁵ כי יסיר את בנך, בנך הבא מן הישראלית קרוי בנך, ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה", כך, שבמקום שהי' צריך להוולד יהודי — נולד גוי.

והרי מציאותו של גוי היא לא רק חיצוניות בעלמא (כנ"ל), אלא חיצוניות דחיצוניות, כי, גם את החיצוניות לאמיתתה — לוקח יעקב (יהודי) דוקא, שזהו ענין ירושת הארץ ששייכת ליעקב דוקא, כפי שמצינו שגם לאחרי שאברהם ביקש מהקב"ה "לו ישמעאל יחי' לפניך"¹⁰⁶, והקב"ה נענה לבקשתו באמרו "ולישמעאל שמעתך"¹⁰⁷, הנה לאח"ז אמר לו "גרש את האמה הזאת ואת בנה וגו' כי ביצחק (דוקא) יקרא לך זרע"¹⁰⁸, ובזה גופא — "ביצחק, ולא כל יצחק"¹⁰⁹, והיינו, שאע"פ ש"אח עשו ליעקב", מ"מ, "ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי"¹¹⁰, ולכן, דוקא יעקב — שמטתו שלימה¹¹¹ (לא כאברהם שיצא ממנו כו' וכן יצחק שיצא ממנו כו'¹¹²) — הוא היורש של יצחק.

ישנו רק אופן אחד שגוי יכול להיות יהודי — ע"י גיור כהלכה, שע"ז נעשים שייכים לאברהם שהוא "אב המון גוים"¹¹³, שקאי על הגרים שנתגיירו כהלכה, כפי שעשה אברהם אבינו¹¹⁴, כמ"ש¹¹⁵ "ויקח אברהם את.. כל ילידי ביתו גוי' וימל גוי"¹¹⁶.

* * *

טז. כאן המקום לעורר — בהמשך להמדובר כמ"פ החל"ו

- (101) אסתר ג, יג.
 (102) ואתחנן ז, ז.
 (103) לך לך יז, ז.
 (104) ק, ב ובפרש"י.
 (105) ואתחנן שם, ד.
 (106) לך לך שם, יח.
 (107) שם, כ.
 (108) וירא כא, יו"די"ב.
 (109) פרש"י ויצא כח, טו.
 (110) מלאכי א, ב"ג.
 (111) פרש"י ויחי מז, לא.
 (112) פסחים נו, א.
 (113) לך לך שם, ד"ה.
 (114) פרש"י שם יב, ה.
 (115) שם יז, כג.
 (116) חסר המשך וסיום הענין (המו"ז).
 (117) מכאן ואילך — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בהוספות

הקרבנות — שהרי סמיכות הפרשיות אינה "נקרה נקרי" ח"ו (במכ"ש מעניני העולם⁴¹, ועאכו"כ בעניני התורה), כמובן גם לבן חמש למקרא שלמד בפירוש רש"י כמ"פ⁴² "למה נסמכה פרשת כו" — שגם בהם מודגש שלילת ענין הגלות:

לפני פרשת הקרבנות מדובר אודות חלוקת (וירושת) הארץ "על פי הגורל" (שהי' ע"פ רוח הקודש ואורים ותומים כו')⁴³ — שזהו ענין שנוגע לכניסה לארץ, ששייך לענין הגאולה.

ולפנ"ז מדובר אודות מנין בני' שהי' "אחרי המגפה"⁴⁴, וכמובא בפירוש רש"י: "משל לרועה שנכנסו זאבים לעדרו.. והוא מונה אותן לידע מנין הנותרות" — שהחסרון בהצאן הוא בדוגמת ענין הגלות, ומנין הצאן לאח"ז הוא בדוגמת ענין הגאולה,

וכללות ענין המנין מדגיש את חשיבותן של ישראל שהם בגדר "דבר שבמנין"⁴⁵, ומדגיש את חשיבותו של כל אחד מישראל, שלכן תהי' הגאולה באופן ש"אתם תלוקטו לאחד אחד גוי"⁴⁶,

וקשור גם עם המנין שיהי' לעתיד לבוא, כדאיתא במדרש⁴⁷ "בעשרה מקומות נמנו ישראל וכו', ואחד לעתיד לבוא (שנאמר⁴⁸) עוד תעבורנה הצאן על ידי מונה".

ז. ועוד זאת, שענין הגאולה מודגש גם בשם הפרשה [כידוע שהשם מורה על פנימיות ועצמיות הדבר הנקרא בשם זה, כמבואר בשער היחוד והאמונה⁴⁹ ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" מהוה ומחי' את הדבר הנקרא בשם זה] — "פינחס":

בנוגע לפינחס אמרו רז"ל⁵⁰ "פינחס זה אליהו".

ובהקדים השאלה הידועה בלשון זה⁵¹ — הרי פינחס הי' כמה דורות לפני אליהו, וא"כ, בשלמא כשנולד אליהו, יכולים לומר "זה פינחס" שכבר הי' לפני"ז, אבל כשנולד פינחס, איך שייך לומר "זה אליהו", שלא הי' עדיין בימיו?

- (41) ראה רמב"ם הל' תעניות פ"א ה"ג.
 (42) ראה (לדוגמא) בפרשתנו כו, סד. כז, יב.
 (43) פרשתנו כו, נה ובפרש"י שם, נד.
 (44) שם, א.
 (45) ביצה ג, ב. וש"נ.
 (46) ישע"י כו, יב.
 (47) במדב"ר פ"ב, יא. וש"נ.
 (48) ירמ"י לג, יג.
 (49) פ"א.
 (50) תיב"ע וארא ו, יח. פרדר"א פמ"ז.
 (51) זהר ח"ב קצ, סע"א. ח"ג (רע"מ פרשתנו) רטו, א. יל"ש ריש פרשתנו. פרש"י ב"מ קיד, ב (ד"ה לאו מר כהן). רלב"ג מלכיס"א יז, א.
 (51) ראה קדושת לוי פרשתנו, וקבוצת כתבי אגדה ע' סט — הובאו באג"ק ח"ג ע' קס.

ומבואר בזה⁵², ע"פ מ"ש בזהר בראשית⁵³: "ועוף יעופף על הארץ (שנאמר בששת ימי בראשית⁵⁴) .. דא אליהו דאשתכח תדיר בארעא, ולא מסטרא דאבא ואמא כו" (אלא שאח"כ נמשך ונתגלה באמצעות אב ואם גשמיים); וכמובן גם מ"ש במדרש⁵⁵ על הפסוק⁵⁶ "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", "זה רוחו של משיח", וכיון שאליהו הוא מבשר הגאולה⁵⁷, עכצ"ל, שגם הוא הי' כבר אז — אפילו לפני משיח, או עכ"פ מעט לאחריו, אבל לא יתכן שיצטרכו להמתין לו אלפי שנים!

ולהעיר גם מ"ש בפירוש רש"י (שיודע גם בן חמש למקרא) על הפסוק⁵⁸ "וזכרתי את בריתי יעקוב" (מלא), ש"יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו"; והרי יעקב הי' ריבוי זמן לפני פינחס.

ועפ"ז אתי שפיר הלשון "פינחס זה אליהו" — כיון שאליהו הי' קיים עוד לפני פינחס.

וזוהי השייכות של פינחס לענין הגאולה — כי, פינחס זה אליהו, שהוא מבשר הגאולה.

ועפ"ז מובן העילוי דקריאת פ' פינחס בימי בין המצרים — שבשעה שנמצאים עדיין בזמן שבו מודגש ביותר ענין הגלות, קורין כבר פרשת פינחס, זה אליהו, מבשר הגאולה; וכיון שבשורת הגאולה נאמרת בשעה שנמצאים עדיין בגלות, הרי מובן, שענינו של אליהו, מבשר הגאולה, שייך עוד לזמן הגלות (ולא כמו משיח שכולו גאולה).

ח. ויש להוסיף בזה, שחיבור ב' הקצוות הנ"ל — שגם בזמן הגלות יש כבר בשורת הגאולה — מצינו הן אצל פינחס והן אצל אליהו: אצל פינחס הי' הענין ד"בקנאו את קנאתי"⁵⁹ — בנוגע לחטא שאודותיו מסופר בס"פ בלק, שענינו פגם הברית, שקשור עם כללות ענין הגלות (נוסף על כללות הענין ד"מפני חטאינו גלינו מארצנו"), כדאיתא בספרים⁶⁰ שאריכות הגלות היא בגלל שלא נתקן פגם הברית (ובשביל ענין זה נכתבה בתניא אגרת התשובה⁶¹ — חלק השלישי, שקשור עם

(52) ראה תו"מ חמ"ז ע' 244. וש"נ.

(53) ח"א מו, ב.

(54) בראשית א, כ.

(55) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(56) שם, ב.

(57) ראה עירובין מג, ב ובתורה"ה דלא

אתא. תיב"ע ויל"ש שם. רמב"ם הל' מלכים

פ"ב ה"ב. פרש"י שבהערה הבאה.

(58) בחוקתי כו, מב.

(59) פרשתנו כה, יא.

(60) ראה ל"ת הארז"ל עה"פ ישעי' נט,

כ. ועוד.

(61) ראה גם תו"מ חנ"ה ע' 239. וש"נ.

יעקב", (ב) ועיקר: ענינו המיוחד של יעקב — "בחיר שבאבות"⁶⁶, ששייך במיוחד לתפלת ערבית שהיא רשות — למעלותא, למעלה מחובה, כמבואר בענין תפלת ערבית רשות, ועד"ז בנוגע לאכילת מצה כל שבעה שהוא רשות⁶⁷.

והענין בזה — שחובה הוא מה שצריך בשביל ההמשכה בסדר השתלשלות, שהו"ע יחוד חיצוני שבכללותו הוא רק מחיצוניות הכתר⁶⁸, דכיון שענין זה מוכרח לקיום העולם, הרי זה הכרח וחובה גם בעבודת האדם; ואילו ענין הרשות — הוא מבחי' פנימיות הכתר⁶⁹, שאין בזה הכרח לקיום העולם, ולכן גם בעבודת האדם אין זה חובה.

ועפ"ז מובן שבאמירת תהלה לדוד ג"פ בכל יום ישנו הענין שמוכרח לקיום העולם, כמו ענין המזון — ע"ד ג' הדברים שעליהם העולם עומד, וכמו ג' התפלות; ובזה גופא — "שנים מהם חובה הוא כמו ב"פ מזונות בכל יום בערב ובבוקר, וכמו שני תפלות דמנחה ושחרית דיצחק ואברהם הם חובה", ו"א' רק בגין שבחא .. ע"ד תפלת ערבית רשות, שתיקנה יעקב", שזהו ענין נעלה יותר שאינו מוכרח לקיום העולם, שזהו ענין הא"ב שבתהלה לדוד, שישנו גם ב' התפלות דחובה שכנגד אברהם ויצחק, כשם שגם יעקב נזכר בכל תפלה.

יד. המשך הענין — תיווך דברי הצ"צ⁶⁹ שמאמר הש"ס "כל האומר תהלה לדוד ג' פעמים כו" הוא רק למ"ד תפלת ערבית חובה (ואילו למ"ד תפלת ערבית רשות מספיק לומר ב"פ), עם פ"י אאמו"ר בדברי הזהר שפעם הג' דתהלה לדוד היא ע"ד תפלת ערבית רשות (היינו, שגם למ"ד תפלת ערבית רשות אומרים תהלה לדוד ג"פ, אבל לא בתפלת ערבית, אלא ב"פ בתפלת שחרית), שזהו לפי שהצ"צ מבאר דעת הש"ס נגלה דתורה (חיצוניות הכתר), ואאמו"ר מבאר דעת הזהר, פנימיות התורה (פנימיות הכתר) — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁰⁰ בלקו"ש ח"י"ח ע' 351 ואילך.

*

טו. וכאן בא הענין שמדובר אודותיו זמן רב — בנוגע לגזירה האיומה שהיא כמו "גזירת המן": "להשמיד להרוג ולאבד את כל

(96) להעתיק

(99) יהל אור במילואים ע' תערב ואילך.

וראה שם ע' תקמא.

(100) בשילוב שיחת מוצש"ק פ' פינחס

תשל"ח.

(97) ראה לקו"ש חכ"ב ע' 33. וש"נ.

(98) ראה ביאהו"ז שנסמן בלקו"ש שם,

ובלקו"ש ח"י"ח דלקמן בפנים הערה 20.

"כי הג"פ תהלה לדוד .. הם כמו בחי' חג"ת .. וכמו הג' תפלות שאבות חג"ת תקנום. ושנים מהם חובה הוא כמו ב"פ מזונות בכל יום בערב ובבוקר, וכמו שני תפלות דמנחה ושחרית דיצחק ואברהם הם חובה, וכמו בחי' ר' פנחס (שבחינתו הוא חסד⁸⁶) ור"ש (בחי' גבורה⁸⁶), וא' רק בגין שבחא הוא כמו וע"ד תפלת ערבית רשות, שתיקנה יעקב, והוא בחינתו דר"א, והוא פותח את ידיך⁸⁷, פותח דוקא, ע"ד מאן דפתח פתחא שהוא ר' אלעזר" — שעפ"ז מובן הטעם שדיבר ר"א בפני ר"ש אביו.

ובהמשך הענין מביא גם "מעלת תהלה לדוד, מפני שהוא בא"ב בכ"ב אותיות, ויש שם מזוני, כדאיתא במס' ברכות⁸⁸ וכו'".

ובביאור הקשר שבין ב' ענינים אלו יש לומר, שא"ב הו"ע התורה⁸⁹, שנקראת "חטה", בגימטריא כ"ב אתון דאורייתא⁹⁰, והו"ע המזון בעולם שלמעלה; וממנו נמשך המזון כפשוטו בעולם למטה ("מן העולם ועד העולם"⁹¹ — מעולם הבא, "עלמא דאתי", לעולם הזה⁹²).

יג. אך עדיין דרוש ביאור בכללות הענין:

כיון שג"פ תהלה לדוד הם כמו בחי' חג"ת (שזהו ענינם של האבות שתיקנו ג' התפלות), שבכללות הרי הם כמו ג' הדברים שעליהם העולם עומד, תורה עבודה (תפלה) וגמ"ח⁹³, שקשורים גם עם גאולת העולם, כמובן ממארוז⁹⁴ על הפסוק⁹⁵ "פדה בשלום נפשי", "כל העוסק בתורה ובגמ"ח ומתפלל עם הציבור .. כאילו פדאני כו'" — איך אפשר לחלק ביניהם ולומר ששנים מהם חובה וא' רשות?

ויש לומר הביאור בזה:

בנוגע ליעקב (שתיקן תפלת ערבית שהיא רשות) — יש ב' מדריגות: (א) כפי שהוא אחד מהאבות, שענין זה שייך לכל התפלות, שכולם מזכירים את כל ג' האבות: "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי

(86) לקוטי לוי"צ שם ע' תמב.

(87) תהלים קמה, טז.

(88) ושם (ד, ב): "אילמא משום דאתיא

באל"ף ב"ת, נימא אשרי תמימי דרך דאתיא

בתמניא אפיין, אלא משום דאית ב' פותח את

ידיך, נימא הלל הגדול דכתיב ב' נותן לחם

לכל בשר, אלא משום דאית ב' תרתי" (דאתי

באל"ף ב"ת, ויש בו שבח הכנת מזון לכל חי

— רש"י).

(89) מהרש"א — הובא ביהל אור ע' תקמ.

(90) אוה"ת פרשתנו ע' א'ריו.

(91) שם קו, מח.

(92) ראה אוה"ת בשלח ע' שנו. וש"נ.

(93) אבות פ"א מ"ב.

(94) ברכות ח, רע"א.

(95) שם נה, יט.

ענין הגאולה, כמ"ש⁶² "ביום השלישי יקימנו גו'", שנעשית ע"י כללות ענין התשובה, כפי ש"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה .. ומיד הן נגאלין"⁶³, ובפרטיות ופרטי פרטיות — ע"י תיקון פגם הברית).

ועז"נ⁶⁴ "הנני נותן לו את בריתי שלום" — שקשור עם ענין הגאולה, שאז יהי' אמיתית ענין השלום, כמ"ש⁶⁵ "ונתתי שלום בארץ וגו'", כפי שיהי' בשלימות כאשר "ואולך אתכם קוממיות"⁶⁶, ורק מעין זה הי' בזמנים שונים לפני"ז, אבל אמיתית ענין השלום — "שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה"⁶⁷, ככל הפירושים שבזה, החל מהשלום שבין נפש האלקית לנפש הבהמית והגוף וחלקו בעולם⁶⁸ — יהי' רק בגאולה העתידה לבוא.

ועד"ז מצינו ב' קצוות אלו בנוגע לאליהו:

מצינו שאליהו אמר "קנא קנאתי לה' אלקי הצבאות כי עזבו בריתך בני ישראל וגו'"⁶⁹ (כמ"ש בהפטרה דפ' פינחס כשקורין אותה לפני בין המצרים) — קנאה על ענין של חטא, שקשור עם ענין הגלות.

ולאידך גיסא — איתא בפרקי דר"א⁷⁰ שבגלל זה אמר לו הקב"ה: "חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך", היינו, שאליהו צריך להיות נוכח בעצמו בכל ברית מילה, כדי לראות ולהעיד שבנ"י מקיימים מצות ברית מילה,

— ולהעיר, שברית מילה הוא בדוגמת ענין הקרבן, אבל, לא קרבן מן הבהמה, שעל זה אומרים: יהי רצון כאילו הקרבתי חלבי ודמי⁷¹, אלא האב והאם מקריבים את בנם בתור קרבן להקב"ה⁷², שזהו ענין נעלה יותר ממה שמקריבים את עצמם, כפי שרואים במוחש שהורים מוכנים לקבל על עצמם כל מיני יסורים, ובלבד שלא לפגוע בבנם, ואילו כאן שופכים את דמו של בנם (שהרי הטפת דם הו"ע עיקרי בברית מילה⁷³) בשביל ברית המילה⁷⁴ —

שבה מודגש הקשר והחיבור של בנ"י עם הקב"ה באופן של כריתת

(62) הושע ו, ב.

(63) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(64) פרשתנו שם, יב.

(65) בחוקותי שם, ו.

(66) שם, יג.

(67) סנהדרין צט, ב.

(68) ראה לקו"ת מטות פה, סע"ד ואילך.

ובכ"מ.

(69) מלכים-א יט, יו"ד-יד.

(70) ספכ"ט.

(71) ראה רמב"ן ויקרא א, ט. ועוד.

(72) ראה לקו"ש חל"ה ע' 56. וש"נ.

(73) ראה אנציק' תלמודית (כרך ט) בערכו

(ע' כה ואילך). וש"נ.

(74) כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר

בהתרגשות ובקול חנוק מבכי (המו"ל).

ברית שלמעלה מהשכל, שלכן נעשה הדבר בהיותו תינוק שאינו שייך להבנת השכל⁷⁵,

ובאופן נצחי — לא כמו עניני העולם שהם הווים ונפסדים, ואילו ענין הנצחיות הוא רק אצל הקב"ה, ובמילא גם בתורתו ומצוותיו, אלא שבתומ"צ גופא ענין הנצחיות הוא בהעלם,

[וכמבואר בתניא⁷⁶ בנוגע ליחוד שנעשה ע"י תומ"צ, ש"למעלה הוא נצחי לעולם ועד" — "למעלה" לא רק בדרגא נעלית של אלקות, דמאי קמ"ל, ולמאי נפק"מ בעבודה, שזהו ענינו של ספר התניא להורות דרך העבודה לבינוני, ש"מדת הבינוני היא מדת כל אדם ואחרי" כל אדם ימשוך"⁷⁷, אלא קאי על ראש ושרש הנשמה למעלה, שמצד גודל מעלתה אינה יכולה להתלבש בגוף, אלא נשאר למעלה],

מלבד מצוות מיוחדות שתורת-אמת אומרת שהם נצחיים, ואחת מהם היא מצות מילה — "בריתי בבשרכם לברית עולם"⁷⁸, והיינו, שנמשכת למטה בגוף הגשמי (היפך הענין ד"קנא קנאתי גוי", שהוא באופן של העלאה ויציאה מהכלים, בגלל שאי אפשר לסבול כו').

ט. וזוהי המעלה המיוחדת שבקביעות שנה זו בנוגע לכללות ימי בין המצרים — שניתוסף פרשה בתורה, "תורה אור", שדוחה ומבטלת את חשכת הגלות, ובתורה גופא — פרשה שבה מדובר אודות ענינים הקשורים עם הגאולה, ונקראת בשם פינחס, זה אליהו, מבשר הגאולה.

ועד שזוכים לענין שפעל אליהו — כמ"ש בהפטרה נוספת: "וירפא את מזבח ה' ההרוס"⁷⁹ (בניגוד למ"ש בהפטרה הנ"ל: "את מזבחותיך הרוסו"⁶⁹), ועד ש"וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים"⁸⁰, באופן ד"כפלים לתושי"²⁷.

* * *

י. מאמר (כעין שיחה) ד"ה קודש ישראל להוי' ראשית תבואתה.

* * *

יא. בהמשך להמדובר לעיל אודות ענין הקרבנות שבפרשתנו, שדוחה את ענין הגלות — נתעכב גם על פירוש רש"י בהתחלת פרשת הקרבנות.

הביאור בפירוש רש"י על הפסוק³⁰ "צו את בני ישראל", "מה אמור למעלה, יפקוד ה'⁸¹, אמר לו הקב"ה למשה, עד שאתה מצוני על בני, צו את בני עלי, משל לבת מלך שהיתה נפטרת מן העולם והיתה מפקדת לבעלה על בני' וכו', כדאיתא בספרי",

— דכיון שנאמר "צו את בני ישראל", ולא "צו את אהרן ואת בניו", שהם המתעסקים בהקרבת הקרבנות שבהמשך הפרשה, מוכח, שזהו זירוז כללי לכל ישראל בנוגע להקב"ה (שמביא לידי מעשה שנוגע לכל ישראל — פעולת הנח"ר שנעשה ע"י הקרבנות), בתור מענה לדברי משה "יפקוד ה' גו' איש על העדה".

והמשל שבספרי בא לבאר: (א) איך יתכן שמשא ידבר להקב"ה בלשון של ציווי, (ב) מדוע הנח"ר שע"י הקרבנות מוכרחת יותר מלפקוד איש על העדה — כי: (א) משה, רועה ישראל, מבקש עבור בניו ("תשא חטאתם"⁸² וכיו"ב) בתוקף של בת מלך שדואגת לבניו שהם נכדי המלך, (ב) לגבי בניו שחלק מהם עברו על ציווי הקב"ה, נקרא הקב"ה בעל (ולא מלך), שמבקש מאשתו שתצווה את בניו עליו, כיון שאין לו אלא בניו בלבד (לא כמו מלך שיש לו שרים ועבדים), וזקוק להם לצורך הקרבנות שהם לחמו ומזונו.

ומזה למדים גודל החשיבות של כל תפלה גם ביום חול פשוט, כיון שזהו לחמו של הקב"ה שפועל נח"ר כו' — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חיי"ג ע' 99 ואילך.

* * *

יב. בהערות על הזהר דפרשתנו קרוב לסיומו⁸³, מתעכב אאמו"ר על המסופר בזהר⁸⁴ שר' אלעזר "דרש במה שצריך לומר ג"פ תהלה לדוד בכל יום, ושנים מהם חובה בשביל שני פעמים מזונו בכל יום, וא' רק בגין שבחא",

ומבאר, שזה קשור עם מה שאמר ר"ש על ר"א: "מאן דפתח פתחא [במאמר הקודם⁸⁵ שר' אלעזר פגש את ר"ש אביו יחד עם ר' פנחס, ו"אמר לי' רבי שמעון, אלעזר ברי, תיב ברי ואימא קרא, יתיב רבי אלעזר פתח ואמר וכו'"] יימא, אמר ר"א תנינן כל מאן דאמר תהלה לדוד בכל יום תלת זמנין איהו בר עלמא דאתי",

(84) ח"ג רכו, א.

(85) שם רכה, ב.

(81) פרשתנו כו, טז.

(82) תשא לב, לב.

(83) לקוטי לוי"צ לזח"ג ס"ע תסג ואילך.

(78) לך לך יז, יג.

(79) מלכים-א יח, ל.

(80) שם, לט.

(75) ראה גם תר"מ חכ"ד ע' 215. וש"נ.

(76) פכ"ה.

(77) שם רפי"ד.